

PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

cvmr
centrum pro výzkum
měst a regionů

Metropolitní spolupráce

Proč ji potřebujeme a kde jsme

Luděk Sýkora

Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta
Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Centrum pro výzkum měst a regionů

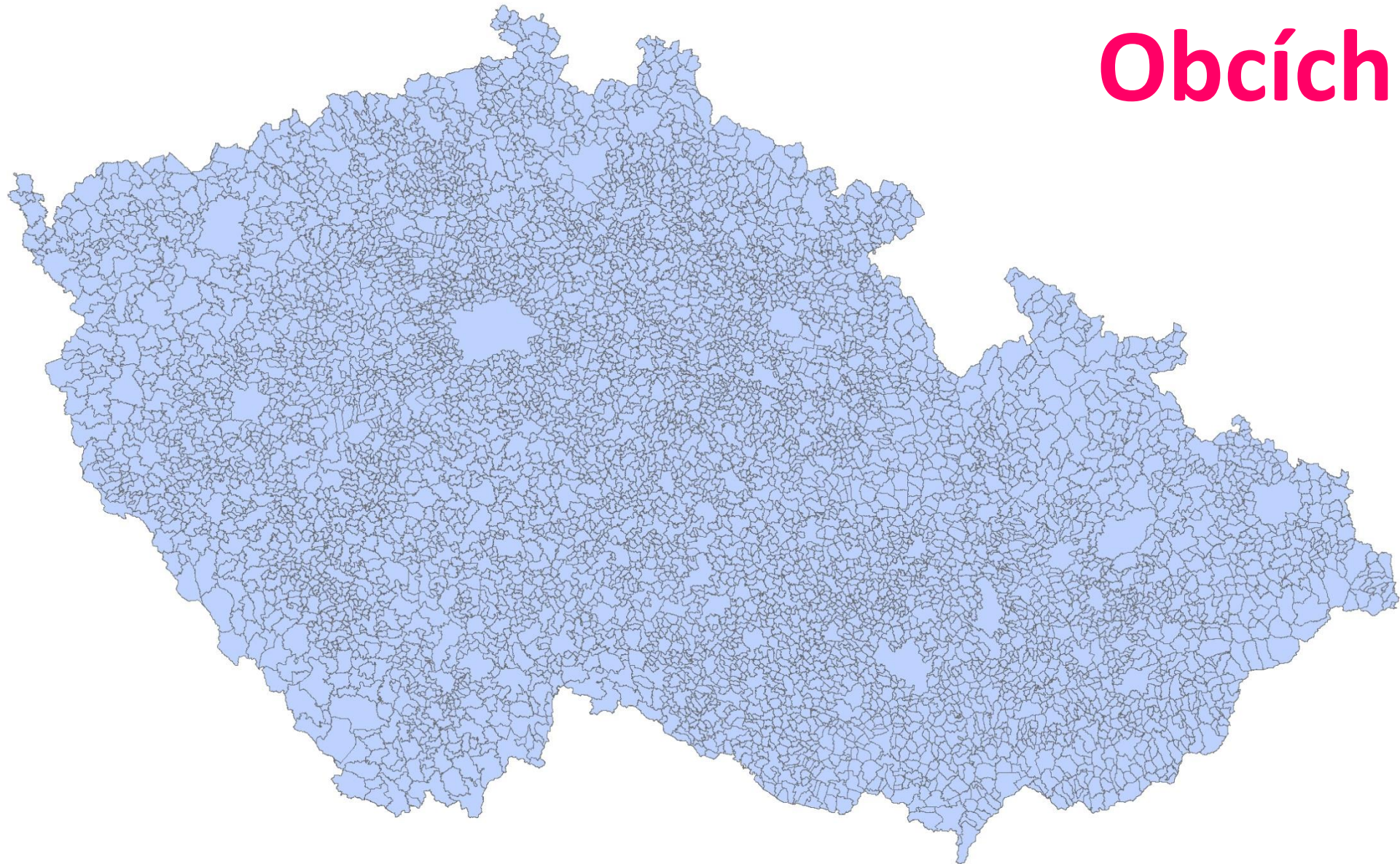

Kde žijeme?

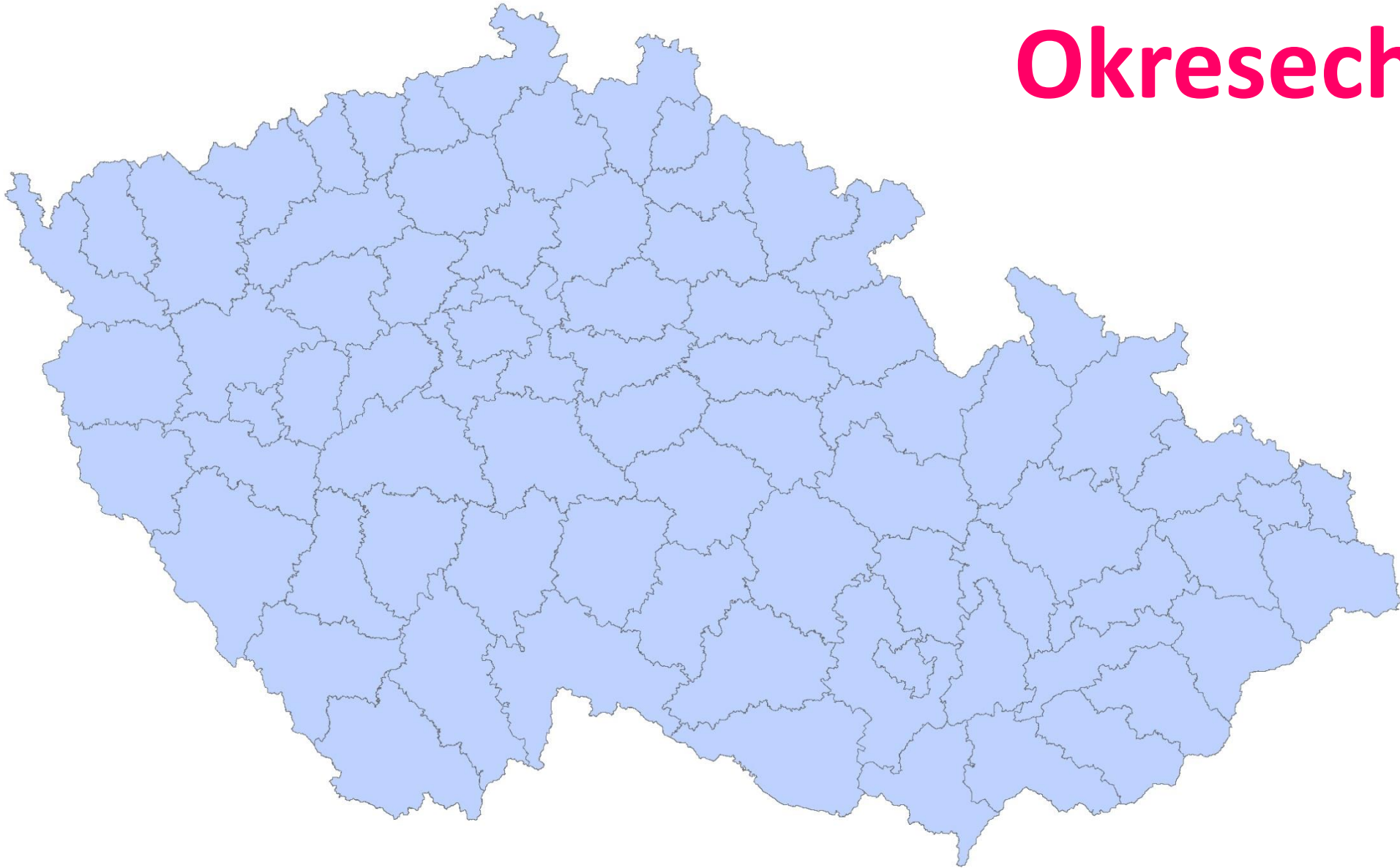
Kde bydlíme, pracujeme,
podnikáme, bavíme se, odpočíváme?

Obcí ?

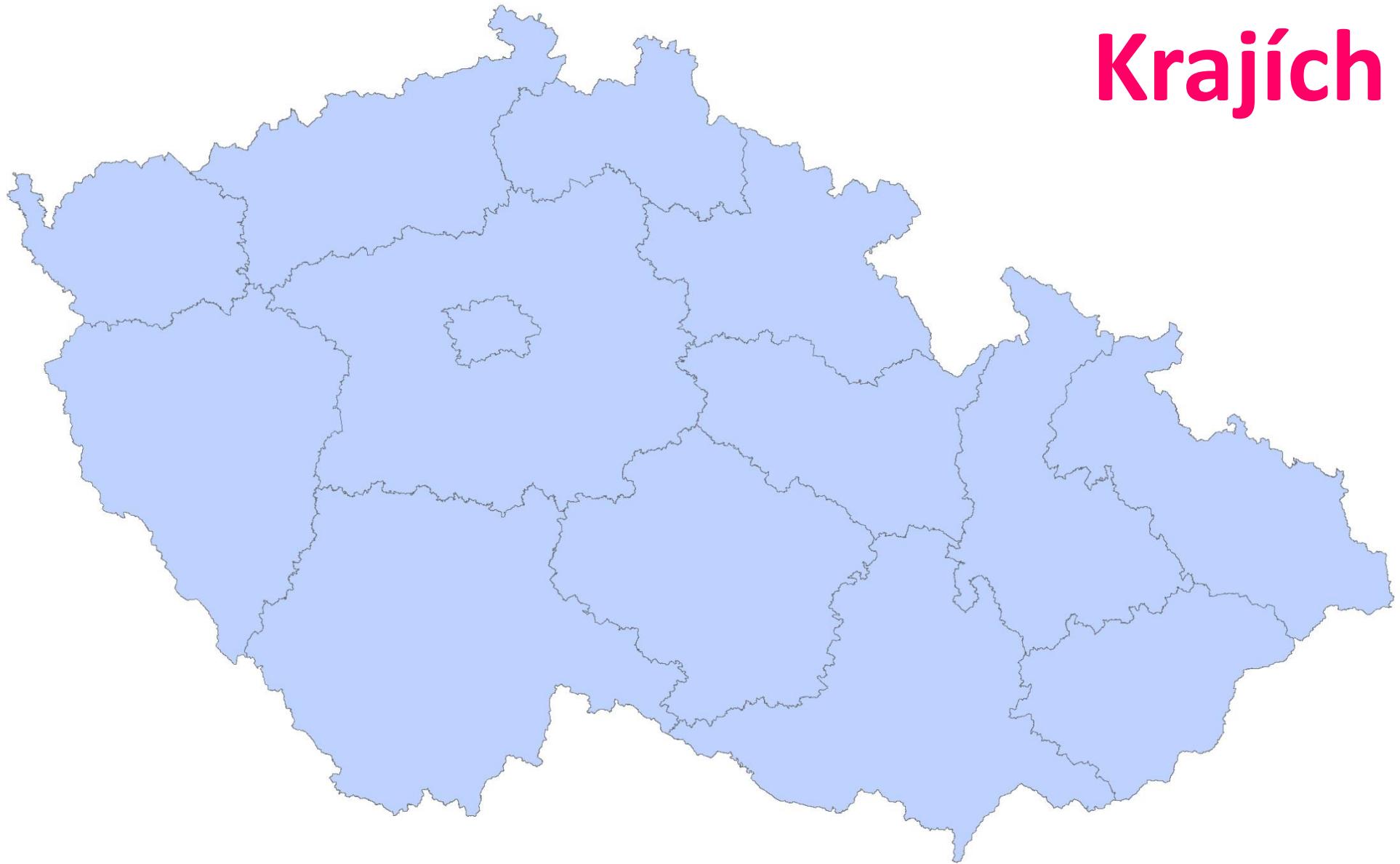
Okresech ?

Obvodech ORP ?

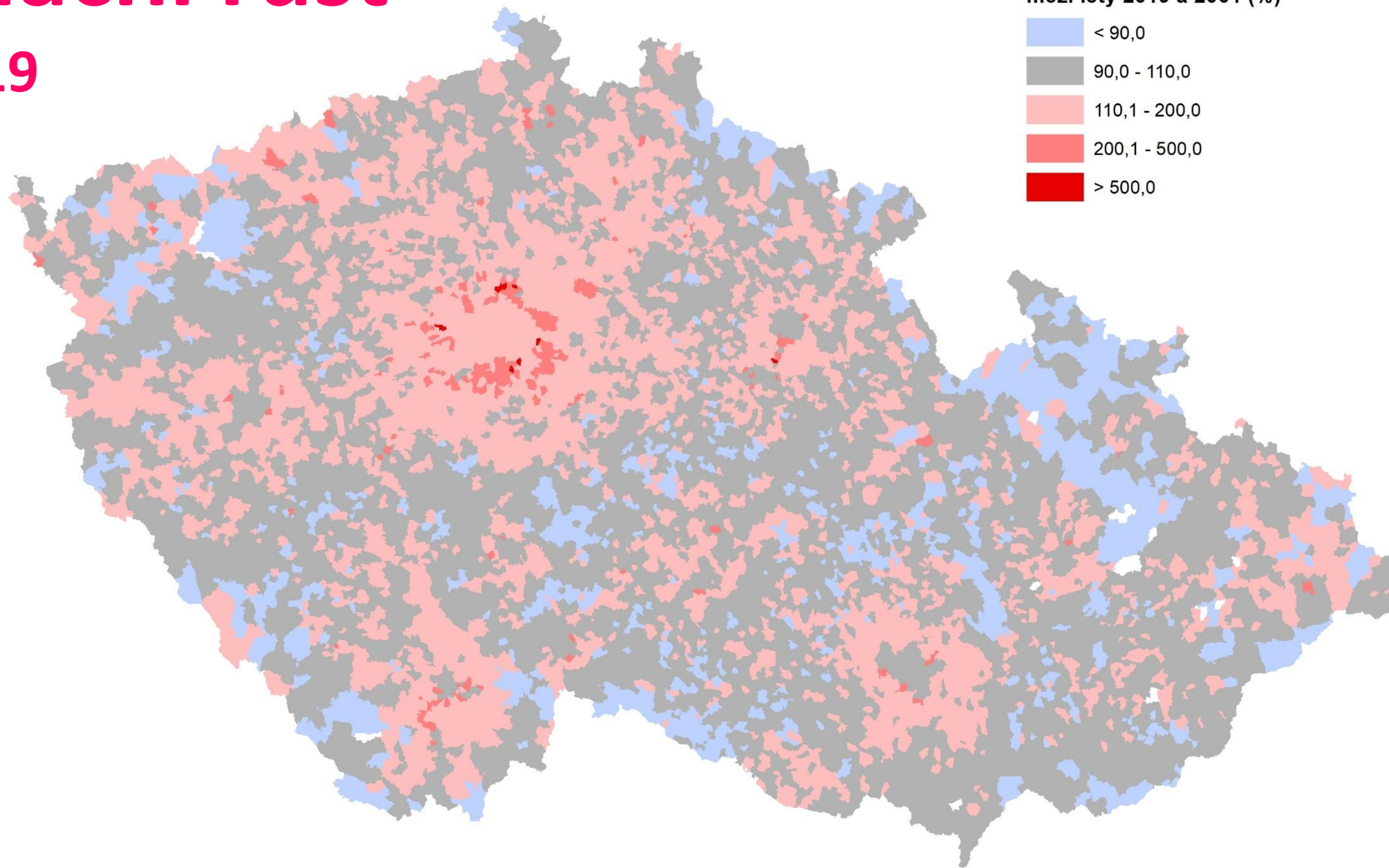

Krajích ?

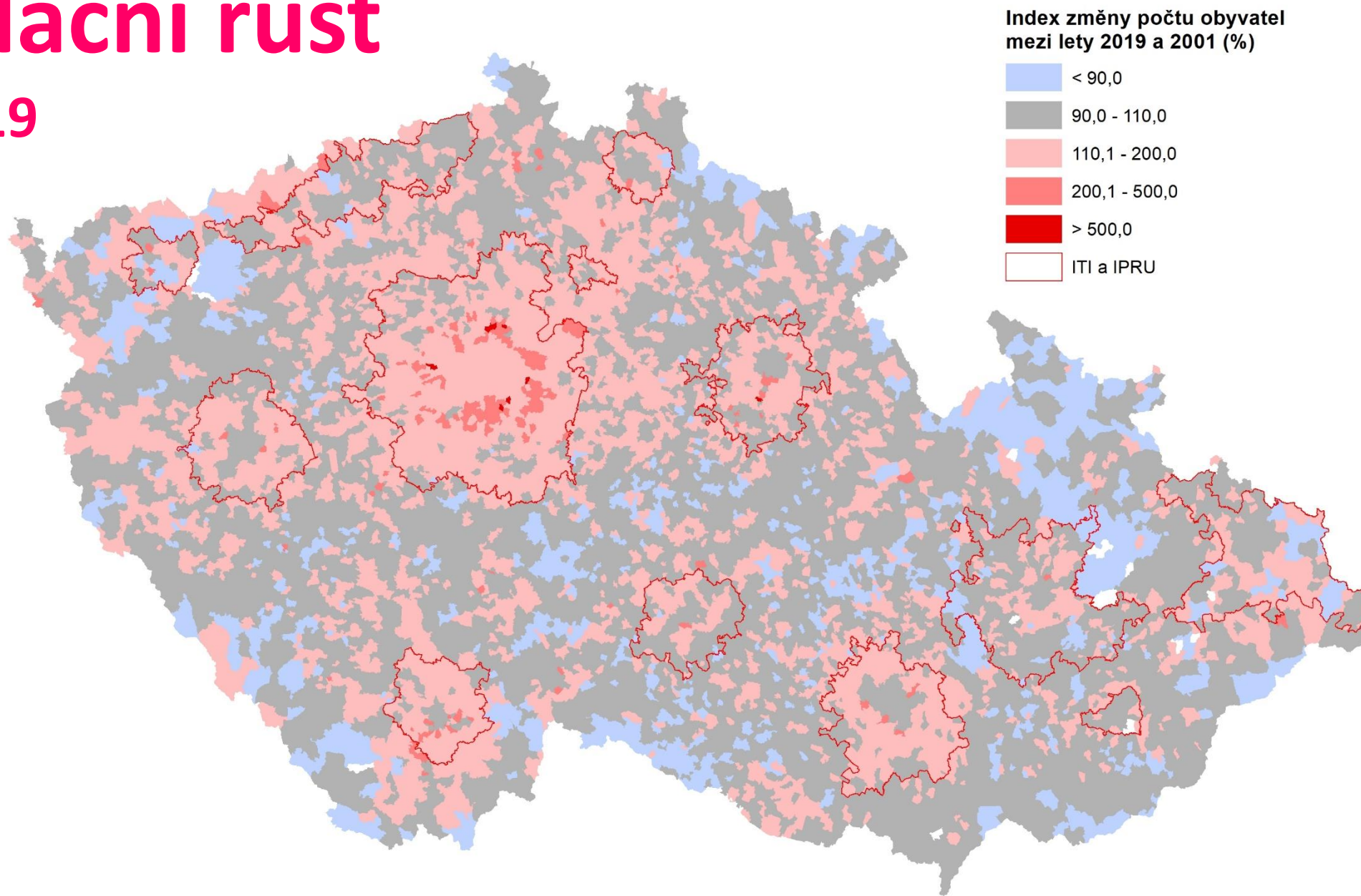
Populační růst

2001-2019

Populační růst

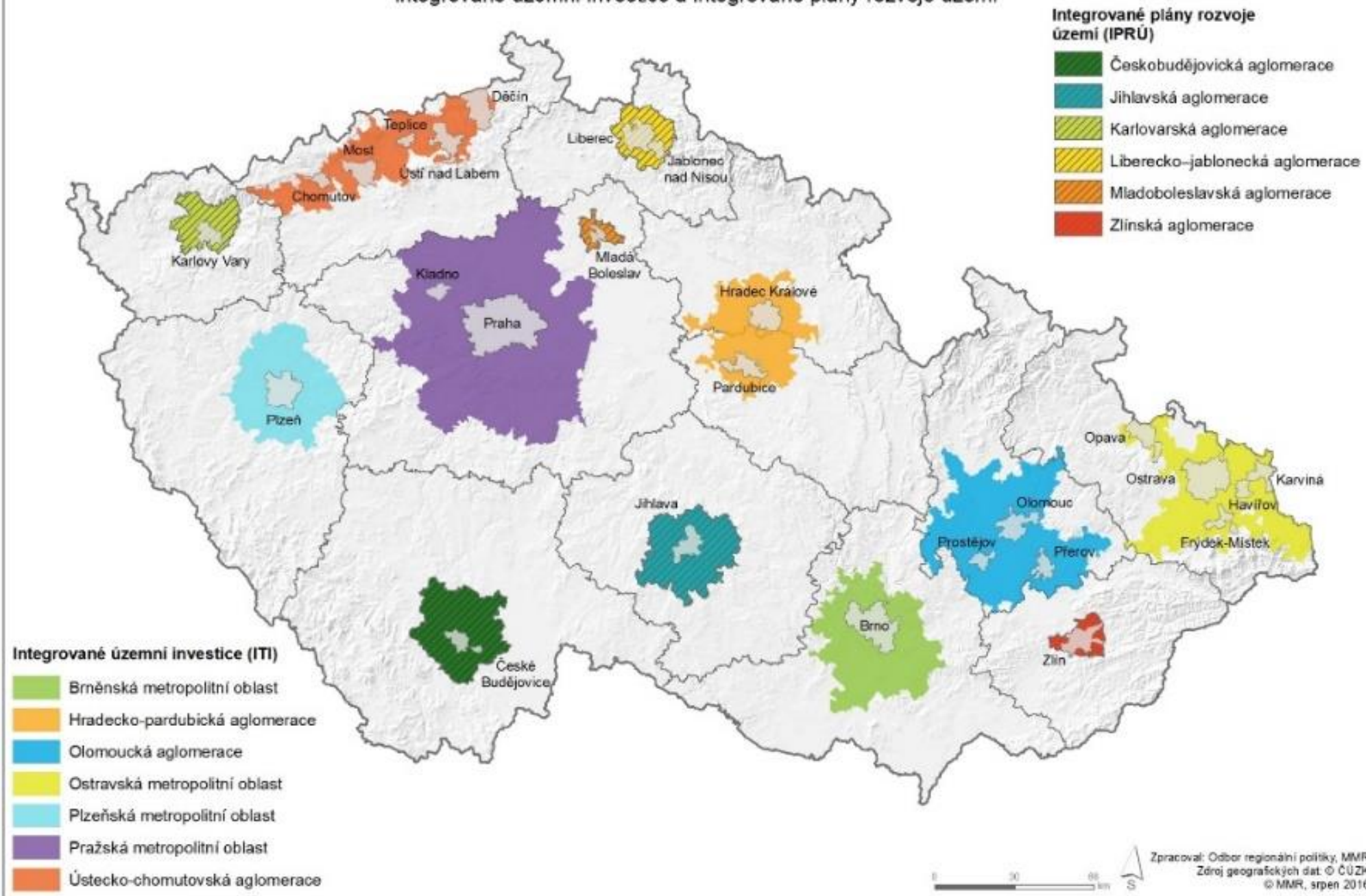
2001-2019

INTEGROVANÉ NÁSTROJE V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2014 - 2020

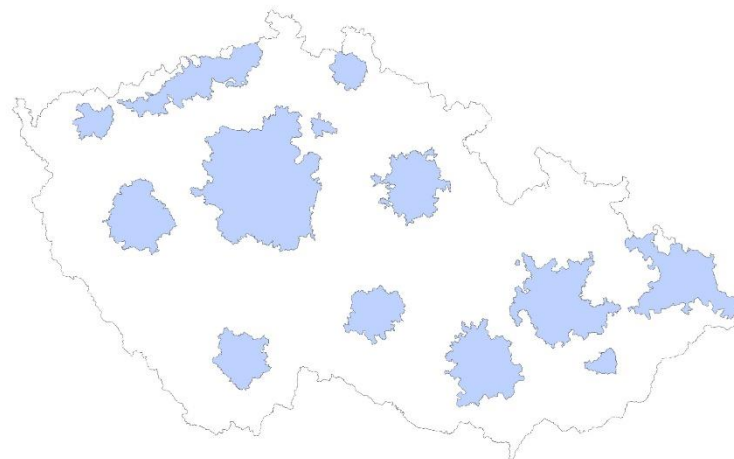
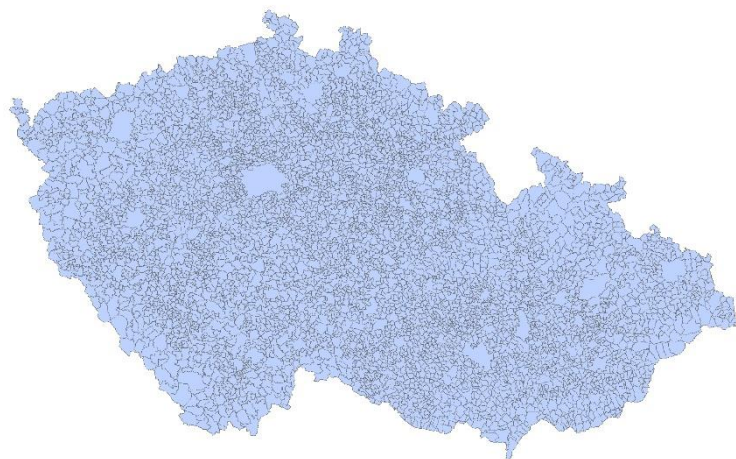
integrované územní investice a integrované plány rozvoje území

Kde žijeme?

**Kde bydlíme, pracujeme,
podnikáme, bavíme se, odpočíváme?**

Metropolitní a městské regiony jsou **reálnými celky** koncentrujícími lidské činnosti a rozvoj společnosti. Místy produkce, inovace, učení se, řízení a stimulace. Jde o **klíčová území** od nichž nejen očekáváme, ale musíme se o ně postarat.

Jenže ...

Žijeme, pracujeme, podnikáme, vzděláváme se, bavíme se a odpočíváme v mnoha typech lokalit a regionů na vícero měřítkových úrovních. V obcích, okresech, krajích, Česku, EU a nově **začínáme vnímat** městské a metropolitní regiony a **učit se**, že jsou součástí našich životů.

**Proč se stěhujeme do velkých měst
a jejich zázemí? Proč se v nich
koncentruje největší množství
lidských činností? Co umožňují?**

Aglomerační mechanismy rozvoj metropolitních oblastí

- Města a dnes **městské regiony** jsou **centry produkce a inovací**.
- Úspěch závisí na podmínkách **sociálních interakcí**. Městský region poskytuje **aglomerační výhody** spočívající ve **sdílení** (sharing), **párování** (matching), **učení** (learning)
- Aglomerační synergie a výhody ovlivňuje **prostorové uspořádání měst** utvářené **trhem s nemovitostmi** a usměrňované **územním plánováním**.

**konkurenceschopnost
kvalita života**

strategický plán

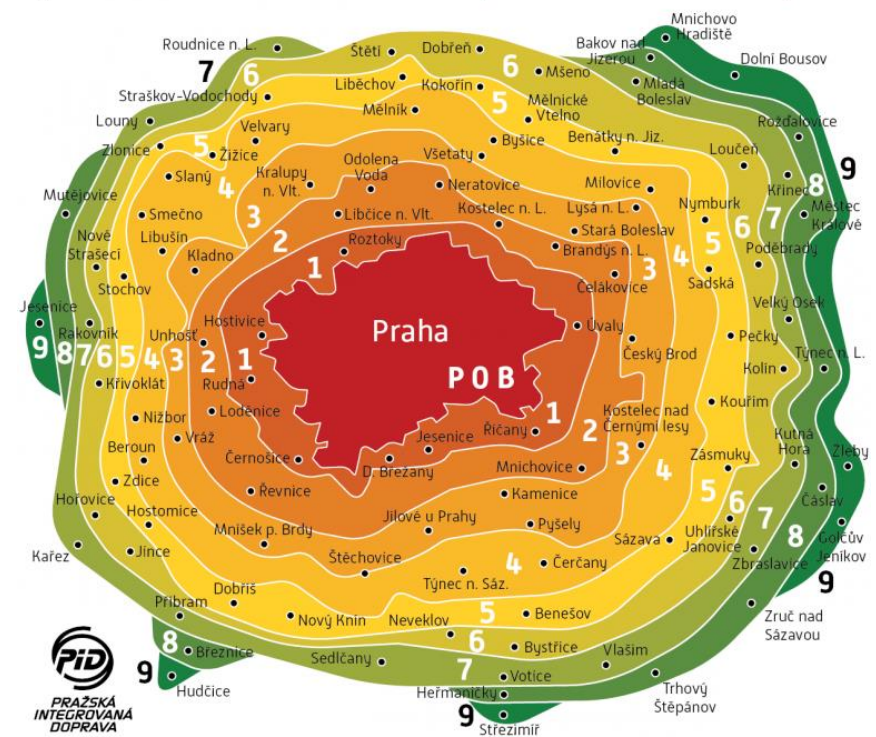
územní plán

Aglomerační přínosy na metropolitní úrovni

sdílení - párování - učení

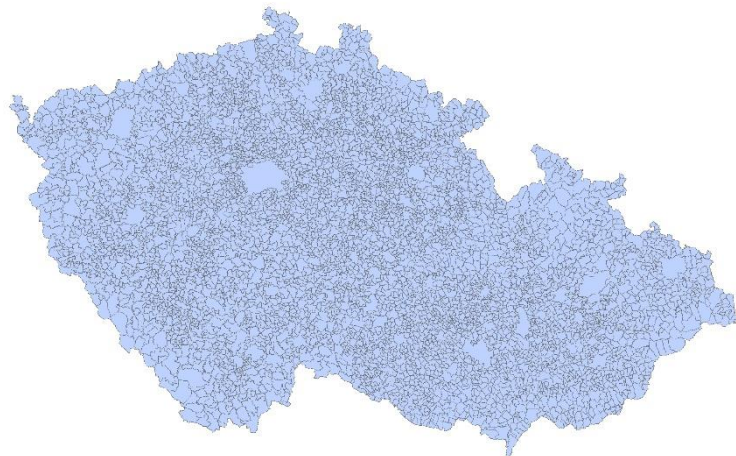
- **Sdílení** infrastruktur dopravní a veřejné vybavenosti a komerčních služeb – umožňuje **efektivní fungování** vysoké koncentrace firem a obyvatel v rámci geograficky rozsáhlého území
- **Párování** míst bydliště a pracovišť, nabídky pracovních míst a odpovídající kvalifikace obyvatel, kulturní nabídky a míst rekreace s požadavky na rozmanitost každodenního vyžití, a také životních a pracovních partnerů a přátel - umožňuje **pokročilou dělbu práce** a vnitřní **rozmanitost** a vnější **odolnost (resilienci)**
- **Učení** se know how, znalostem a dovednostem, praktikám, impulsům a inovacím, etiketě, v sociálně a kulturně bohatém a rozmanitém prostředí – umožňuje vysokou **dynamiku rozvoje**

Zjednodušené schéma tarifních pásem PID
platnost od 1. 10. 2018 *Tarifní pásma 8 a 9 budou zřízena ode dne vyhlášení

Proč se stěhujeme do velkých měst a jejich zázemí? Proč se v nich koncentruje největší množství lidských činností?

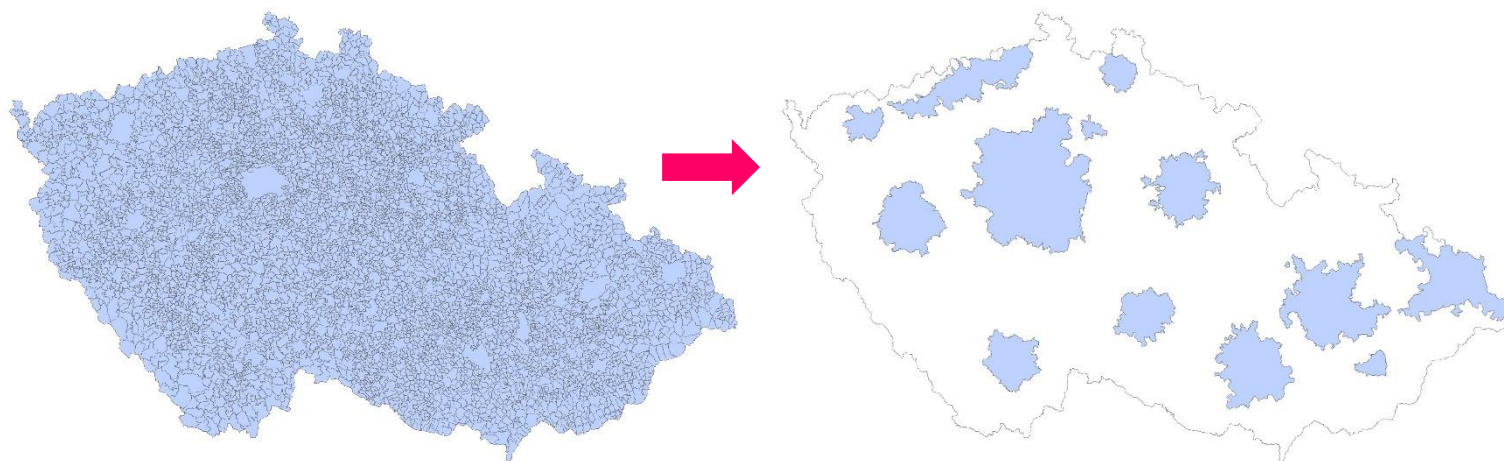
Městské regiony disponují podmínkami, které jiné typy území nemají. Aglomerační výhody plně působí v prostředí významných sídelních koncentrací. Aglomerační mechanismy je potřeba pečlivě podporovat a kultivovat a využít potenciály metropolitní spolupráce.

Jenže ...

Dáváme přednost zavedeným jistotám v nesmírně fragmentované správě území.

Snad ...

Dáváme přednost zavedeným jistotám v nesmírně fragmentované správě území.

Evropská komise, Ministerstvo pro místní rozvoj a vybraná města vnímají potenciál v metropolitní spolupráci a snaží se ji **institucionalizovat**.

Institucionalizace metropolitních regionů

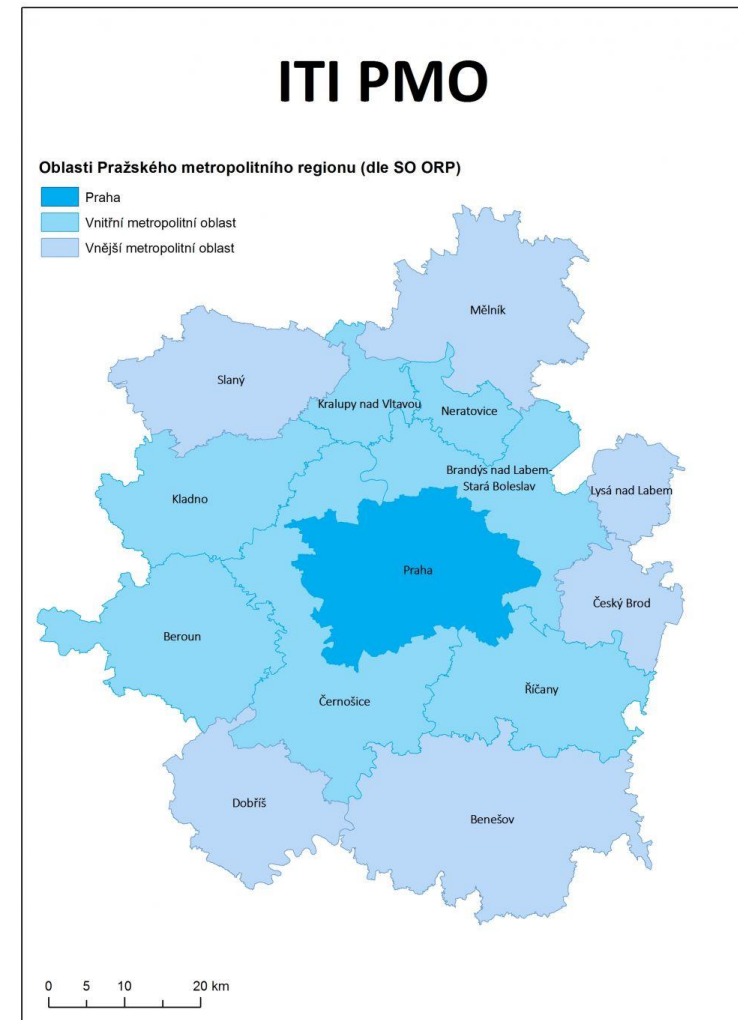

Proces regionální institucionalizace

- Region je funkční celek a rovněž **sociální konstrukt**

Paasi (1986) *The institutionalization of regions*

- **Funkční** sociálně-prostorové praktiky
- **Symboly** a identita
- **Instituce:** (ne)formální
- **Komplexní** organizace regionu a jeho **vnější rozpoznání a uznání**

Praktiky regionální institucionalizace

- Synergie **diskurzivních** a **materiálních** praktik

Metzger, J. (2013) Raising the Regional Leviathan: A Relational-Materialist Conceptualization of Regions-in-Becoming as Publics-in-Stabilization.

- Utváření **zájmové aliance**
- **Stabilizace komunity** a její agendy
- **Institucionalizace regionu**

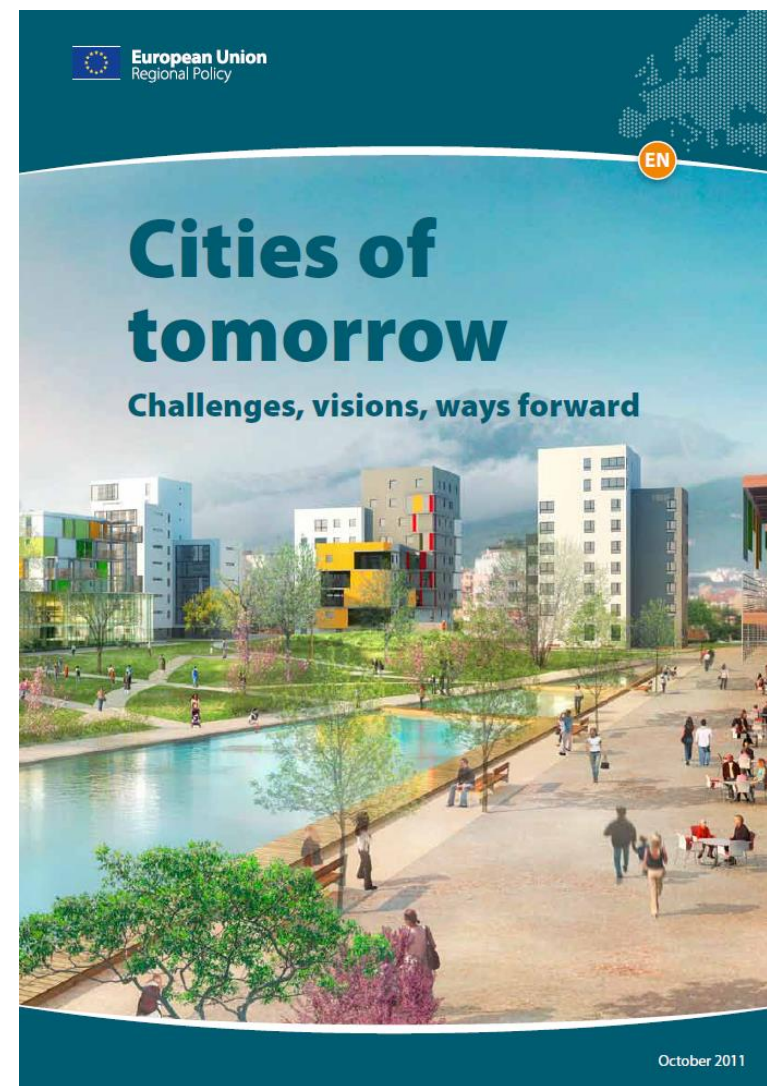
Utváření zájmové aliance

Artikulace společných zájmů

Ztotožňování se aktérů s těmito zájmy

Utváření zájmové aliance

- Evropská komise: od **ESDP (1994)**, po **urbánní dimenzi v Politice soudržnosti**
- Vláda ČR: **územní dimenze a integrovaný přístup** k metropolitním oblastem ve **SRR ČR (2014-2020)**, **Politika územního rozvoje ČR (2015) – metropolitní rozvojové oblasti**
- Města a obce: **využívání nástroje ITI, Brněnská metropolitní oblast** a brněnská **konference**
- **Co bylo cílem EK? Co je cílem MMR ČR? Co je cílem měst využívajících ITI?**

Stabilizace komunity a její agendy

Ukotvené zájmové uskupení stakeholderů

Ujednocení (singularizace) společné strategie rozvoje

Stabilizace komunity a její agendy

- Vymezení ITI, řídicí struktury ITI, strategie ITI, implementace = **čerpání zdrojů z EU**
- **SRR ČR 2021+** Metropolitní území, Aglomerace
- **Analýzy** aglomerací a metropolitních území (ITI)
- Pro města je **vodítkem SRR ČR** a **vymezení území pro ITI** připravené MMR ČR
- **Artikulace vlastního zájmu ?**
- **Co je předmětem stabilizace agendy ?**
- **Čerpání zdrojů EU nebo ... ?**

STRATEGIE ITI OLOMOUCKÉ AGLOMERACE

Verze 8
červen 2020

Strategický cíl ITI	Specifický cíl ITI	Opatření ITI	Podopatření ITI	IDENTIFIKACE operačního programu (OP)			
				OP	Prioritní osa OP	Investiční prioritní OP	Specifický cíl OP
SC 1	SC 1.1	O 1.1.1	P 1.1.1.A	OP D	1	7ii	1.4
			P 1.1.1.B	IROP	1	7c	1.2
		O 1.1.2	P 1.1.2.A	IROP	1	7c	1.2
		O 1.1.3	P 1.1.3.A	IROP	1	7c	1.2
			P 1.1.3.B	OP D	2	7ii	2.3
	O 1.1.4	P 1.1.4.A	IROP	1	7c	1.2	
	SC 1.2	O 1.2.1	P 1.2.1.A	OP ŽP	1	1	1.1
P 1.2.1.B	OP ŽP		1	1	1.2		

udržitelný
aglomerace

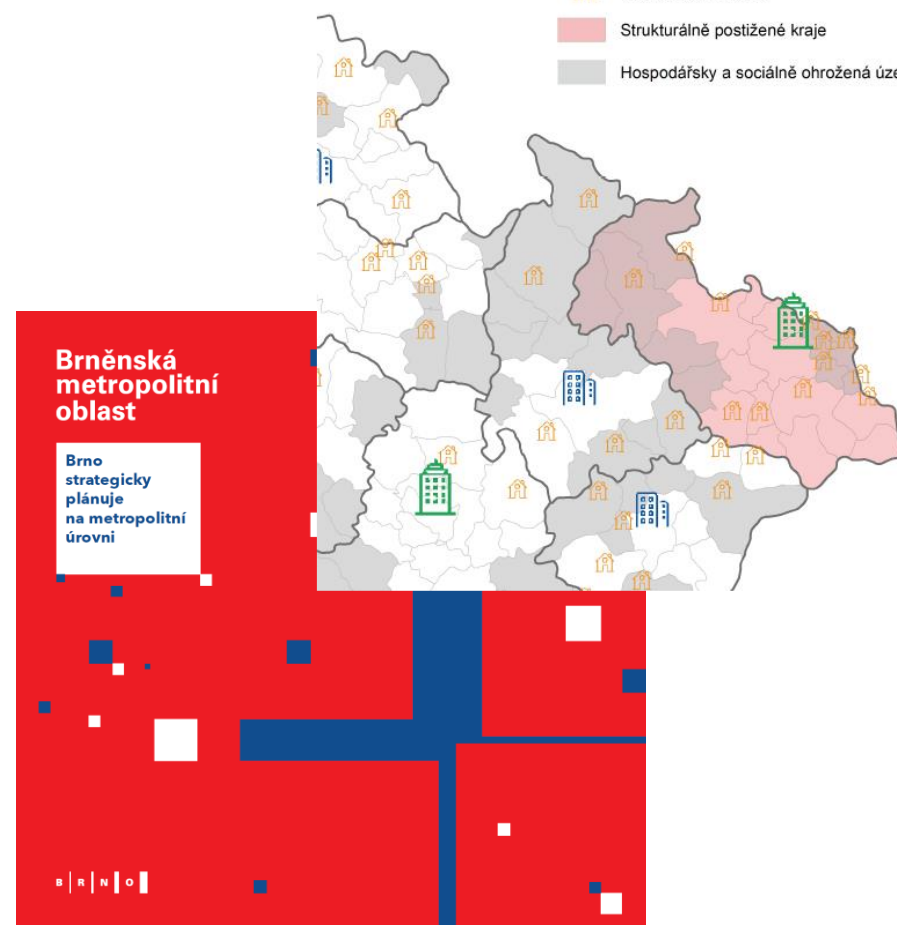
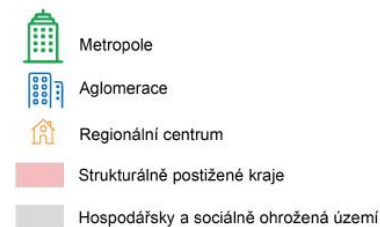
Institucionalizace regionu

*Legitimní mluvčí reprezentující a zastupující komunitu
(Participativní) správa: obyvatelé, podnikající, veřejná
správa*

Podpora ze strany institucí vyšších úrovní

Institucionalizace metropolitních regionů

- **Mluvčí** metropolitního regionu / sídelní aglomerace: **manažer ITI (?)**
- **Participativní** správa: řídicí výbor ITI a pracovní skupiny – **obyvatelé (?)**, **podnikající (?)**
- **Podpora** ze strany institucí vyšší úrovně: SRR ČR a vymezení území ITI MMR ČR
- **Artikulace zájmu vlády (?)**
- **Artikulace společných zájmů měst a obcí (včetně vytvoření metropolitního uskupení) (?)**

**Máme pro metropolitní úroveň
prostor** v už tak komplexní situaci
mnoha úrovní jednotek územní
správy? **Co můžeme udělat?**

Umíme dostatečně akcentovat a využívat aglomerační synergie na metropolitní úrovni, když se o ně primárně staráme ve městech, krajích, Česku?

**Jde nám o institucionalizaci
metropolitní úrovně spolupráce a
společné správy metropolitních
území nebo o využívání instituce ITI
jako zdroje evropských financí?**

Metropolitní spolupráce Proč ji potřebujeme a kde jsme

prof. RNDr. Luděk Sýkora, Ph.D.

Univerzita Karlova v Praze

Přírodovědecká fakulta

Katedra sociální geografie a
regionálního rozvoje

Centrum pro výzkum měst a regionů

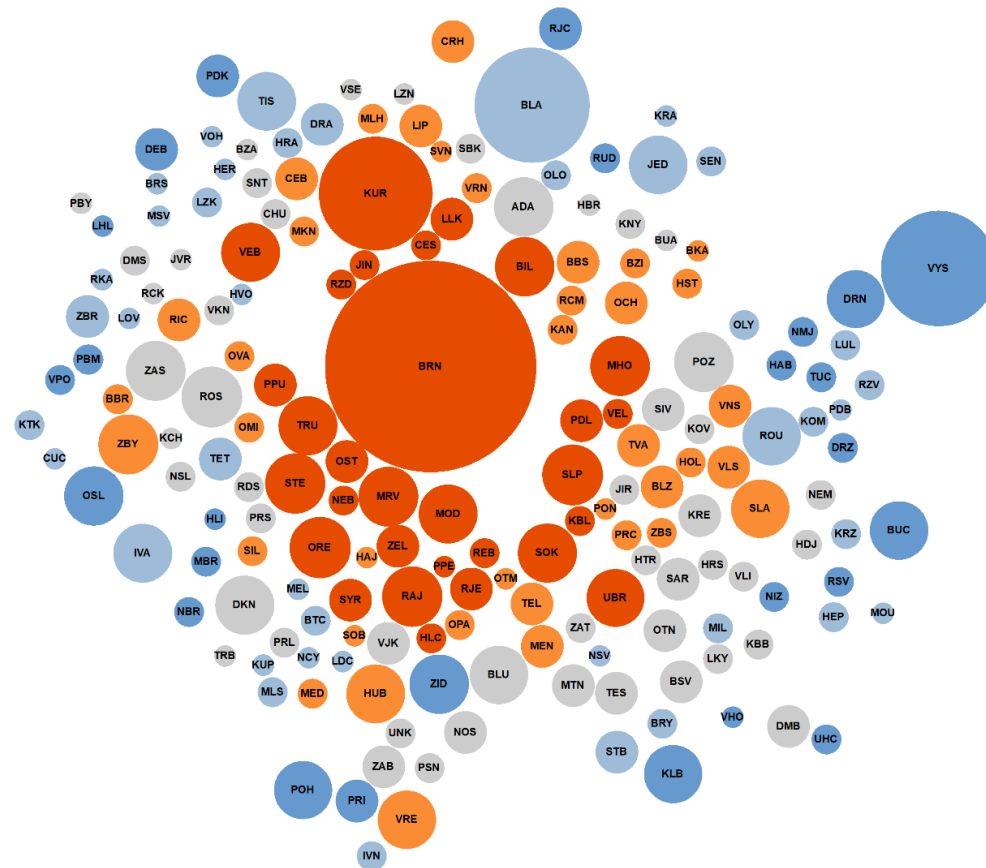
Albertov 6, 128 43 Praha 2

sykora@natur.cuni.cz

<https://www.natur.cuni.cz/>

PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Lískovec, Mulíček, Šerý (2020) Analytická východiska pro integrovanou strategii rozvoje Brněnské metropolitní oblasti 2021+